

VII

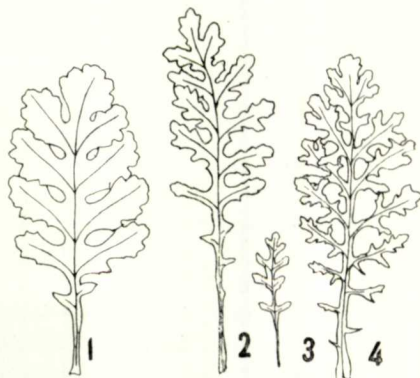
Sobre una *Diplotaxis* d'Eivissa

Durant les nostres excursions a Eivissa, fetes els anys 1918, 1919 i 1920, collírem moltes mostres d'una *Diplotaxis catholica* interessant. En tota l'illa es fa en els roquissers de vora la mar, i creix també en els illots propers a la costa, com és ara les Bledes, Espardell, Espartar, Vedrà, etc. Degut a la salinitat dels llocs on la planta vegeta, reacciona donant-nos unes fulles, per bé que polimorfes, sempre crasses en major o en menor grau.

Aquesta *Diplotaxis*, junt amb altres espècies, la férem conèixer a PAU, qui en digué alguna cosa en les «Memorias de la Soc. Esp. de Hist. Nat.», t. XII, p. 278. PAU fa remarcar la gran semblança de les fulles d'una d'aquestes formes d'Eivissa amb les de la làmina de COSSON, en les seves *Illustrationes*, corresponent a la var. *bipinnatifida* de la *Diplotaxis sifolia*; cosa que tinc per molt encertada, indicadora d'una manifesta afinitat.

Difereixen, no obstant, les plantes de les Pitiuses, de la de COSSON, no solament per la grandària de les siliques, com diu PAU, ans encara per la dimensió del bec. En la forma d'Eivissa i de les petites illes pròximes el bec és molt curt;

en la majoria dels exemplars només de 2 mm, rarament d'1'5, o també, en casos excepcionals, fins 3 mm, com hem observat en una sola mostra de la Cala d'Aubarca, molt ufanosa. Resulta, doncs, que el bec no té sinó una setena o vuitena part de la longitud total del fruit. Generalment no té cap sement; alguna vegada és monosperm. Això i la brevetat relativa de la siliqua, igual a la meitat de la longitud que té en la varietat de COSSON, l'aparten manifestament de la susdita entitat sistemàtica. Quedaria per observar com té els pèls de la tija i de les fulles inferiors la varietat *bipinnati-*

Fulles diverses de la *Diplotaxis catholica* subsp. *ibicensis*, d'Eivissa: 1, d'un exemplar de la Cala de Lladalt; 2, d'un altre de l'illot de l'Espardell; 3, d'un de Punta Prima (Formentera); 4, de les illetes de les Bledes. Totes 1 : 3.

fida, per a decidir si és realment subordinada a la *Diplotaxis siifolia* Kze. o si estaria més al seu lloc inclosa dins la *D. catholica* (L.) DC., perquè hem observat que els pèls de la primera són de secció comprimida i tenen forma de glavi, mentre que la *Diplotaxis catholica* els té de secció circular, i, per tant, són cònics.

És opinió nostra, vista la gran variabilitat foliar de les plantes eivissenques, i tenint en compte la fixesa dels caràcters del fruit, que cal atorgar a aquella entitat sistemàtica, la qual comprèn totes les formes foliars i té una àrea ben delimitada, la categoria de subespècie, que proposo així:

***Diolotaxis catholica* (L.) DC.**, Syst , II, p. 634.

ssp. ***ibicensis*** (Pau) F. Q.; *D. catholica* var. *ibicensis* Pau, Mem. Soc. Esp. de Hist. Nat., t. XII, p. 278, (1924).

Foliis valde variabilis, pinnatipartitis, pinnatisectis vel bipinnatisectis, crassiusculis, pilis exacte conicis parcissime praeditis; pedicellis fructiferis 9-12 mm long. (extr. 7-20 mm), siliquis brevibus, 14-17 mm (extr. 10-23 mm) long., 1'5-2 mm lat., rostro brevissimo, ca. 2 mm rarissime 1'5 vel usque 3 mm, crasso, aspermo vel monospermo.

Hab. in rupestribus maritimis ebusitanis: Cala de les Torretes, Aubarca, Cala de Lladalt, Punta Prima, etc.; in parvis insulis Les Bledes, Espardell, Espartar, Vedrà, etc., nen noc in Valentia, illa Portitxol, c. Benidorm, ubi GROS junio mense 1923 legit.

Aquesta *Diplotaxis*, com diem, viu també a la costa lleuantina peninsular, a la illa de Portitxol, on l'herboritzà GROS el 5 de juny del 1923.